

**Van tranen en toekomst en geloven en genezen... 1 Sam 1, 1-20 / Lk 19, 41-48 /
OLK 17072016**

Gemeente, Elkana heet hij, degene die we in het verhaal van Samuel ontmoeten dat vandaag in twee delen in ons midden heeft geklonken. **Elkana...**Die naam heeft hij meegekregen als kind, - als een hartenwens van zijn ouders, - als een zegenwens, een programma van hoop voor zijn levensweg. **Elkana**, dat betekent zo veel als *"God heeft een claim op jou... - God heeft iets met jou voor..."* Met dat programma heeft hij geleefd, Elkana, - een heel leven al. Vrouw, - vrouwen (!!)-, kinderen... Een man in het midden van zijn leven, die probeert zich staande te houden in een situatie waar alles om hem heen wat hem lief en waard is in wanorde lijkt te geraken. --- **Het is de tijd van Chófni en Pínechas!** Twee zonen van de oude en eerbiedwaardige priester Eli. Twee CORRUPTIE zonen, twee priesters, zo als hun vader, maar zonen die zich in de dienst van God verschrikkelijk misdragen en die staan voor een hele godsdienstige en maatschappelijke structuur die is scheef getrokken. Maar hij, Elkana, hij houdt het vol en houdt het vast: Elk jaar weer trekt hij naar de voor hem heilige plaats, <waar onder andere ook die twee priesters dienst doen.> Hij zegt niet: ik blijf maar thuis, want dit jaar hebben Chofni en Pinehas weer dienst... Want als hij dat doet, vindt hij, dan is het einde helemaal zoek... ook voor hem, Elkana. --- Maar dat zijn niet de enige zaken die Elkana op het hart liggen. Ook binnen de eigen gezinssituatie liggen dingen scheef en ingewikkeld. Hij houdt van twee vrouwen! **Dat kan voorkomen...** <of van twee mannen of in welke combi dan ook...>. --- Maar de ene, de eerst getrouwe, maakt het de andere extra moeilijk. Ze staat op haar rechten - en meer dan dat! Ze kwetst degene die Elkana van harte lief heeft... **Hanna...** Elkana probeert dat te compenseren. Hij probeert Hanna te laten voelen dat ze hem zeer aan het hart ligt. - ...hier een extra lekkernijtje... - ...daar een complimentje, of een extra bosje bloemen... Maar het wil niet helpen. --- Hanna is depressief, omdat ze niet meer weet wat haar plaats is in het levensverhaal van Elkana, van haar zelf, van haar God... De wanorde in de samenleving, en het verdraaien van de waarden waar de God van Israel voor staat, --- zelfs door degene die voor die dienst zijn aangesteld: priesters, politici, ... De wanorde in de wereld en de vraag welke rol en plaats zij, Hanna, in dat soort wereld heeft, waar ze staat, waar ze kan staan, waar iets van haar verwacht wordt... DIE wandordelijke sfeer ligt op Hanna's hart als een deken. En maakt het voor haar alsmaar benauwder. Zij sluit zich op, "het" sluit haar op, - letterlijk en figuurlijk... Ze ziet geen toekomst, en ook uit haar komt geen toekomst voort... Ze is "onvruchtbaar", zegt de tekst. Ze kan geen kinderen baren... Zo als voor en na haar zo vele belangrijke vrouwen in de geschiedenis van Gods verhaal met Israel: Sarai, Rebecca, Rachel, en dan ook Elisabeth in het Tweede Testament... Ze staan allen op de kruispunten van Gods verhaal, al deze vrouwen, - die op een belangrijk moment in hun leven niet verder weten, - die met onmogelijkheden worden geconfronteerd... en beseffen, dat het niet in hun macht of natuurlijke lichamelijke ligging ligt, dat het verhaal van God verder gaat... Ze zijn later moeders geworden van Izaak, Jacob, Jozef, Simson en Johannes de Doper...! --- Maar nu staat hier die ene, Hanna, en haar lichaam lijkt te bevestigen hoe haar ziel zich voelt: ... afgesloten, opgesloten, ingepakt in vicieuze cirkels zonder betekenis... --- Hanna is diep bedroefd, tot huilens toe. Ze huilt tranen van droefheid. Het huilt uit haar... En in die droefheid wendt zij zich tot de enige, de Ene, van wie zij hoopt en gelooft en vertrouwt dat Hij haar leed verstaat en aanvoelt, dat Hij bij haar kan zijn, - haar kan troosten. Twisten doet ze niet met God! Geen verwijt, geen onvertogen woord komt over haar lippen. Maar Hanna huilt voor God, van binnen en van buiten. <Ook dat kan: Tranen van binnen.> Hanna's ellende wordt VLOEIBAAR, daar in het gebed. En wellicht is dat het grootste wonder überhaupt, dat er in een gebed kan geschieden: Dat we niet langer ineen krimpen, niet verkrampen! Dat onze wanhoop niet naar binnen slaat, maar vloeibaar blijft, vloeibaar wordt als tranen... --- Hanna legt haar ellende aan God voor, zo als zij het voelt en ervaart. Ze weet, dat het goed kan doen, - als je het uitsprekt <met of zonder woorden>, - als je de ellende niet opkropt, niet doorslikt, - als je benoemt, waar het op staat... --- **TOEKOMST...** *een kind, een zoon wellicht, ...* "dat zou haar hartenwens zijn... **TOEKOMST**, een taak, een leven dat doorgaat ... *"Schenk mij een zoon, dan schenk ik hem voor zijn hele leven aan u..."* --- Ze zit daar in gebed, in zich zelf verzonken... --- Dan komt Eli erbij. Eli, de oude priester, de vader van de twee uit het

spoor gelopen jongens... En Eli vermoedt ellende, - maar ellende van een heel ander soort- Wellicht dat hij het toch al langer door heeft, hoe de zaken van de tempel door zijn zonen worden verstierd.- Wellicht dat hij het aanvoelt, hoe de structuren en de vormen en het respect uit de hand lopen, daar bij de tempel. Alles is denkbaar – tegenwoordig – ook bij de tempel... “*Ben jij dronken?*”---De vraag zal haar hard hebben getroffen, Hanna. Maar ook nu reageert ze niet verbitterd. Ze valt Eli niet aan, - zo van: “*Kijk toch naar je EEEIGEN, man...*”--- Haar droefheid is al vloeibaar geworden in het gebed. En ze deelt haar droefheid. En Eli luistert. Eli doet dat, wat priesters horen te doen,... - wat wij mensen als priesters voor elkaar kunnen doen: **Hij zegent haar.** “*Ga dan in vrede! De God van Israel zal u geven waar u om vraagt*”---Is dat hybrisch van Eli? Hoe durft hij zo iets te zeggen? Is dat holle belofte – enkel bedoeld om van haar af te komen? --- Hanna heeft het in ieder geval niet zo gehoord en ervaren. Met opgeklaard gezicht gaat ze terug. De ellende om haar is weliswaar in objectieve zin niet veranderd. Niets wijst op nieuw licht... Maar de SPANNING is geweken. Ze is gezegend! En wellicht, dat er dan toch ook effectief iets verandert, als er zegen is...? Hanna weet zich gezegend! En die zegen vertaalt zich voor haar in toekomst. Hanna wordt zwanger en baart toekomst: SAMUEL, degene die Israëls verhaal, dat in het slop leek geraakt, de toekomst in gaat dragen. Weg uit de ellende van de chaos in godsdienst en samenleving: SAMUEL, ... aan God gewijd, God teruggegeven kind... ---En zo vervult zich onverwachts en in de tweede generatie de NAAM van **Elkana**, de man van Hanna, **Elkana**, dat heet: “*God heeft een claim op jou...*”---Gemeente, het is een moedmaak verhaal, dat Israel in het verhaal van Hanna van generatie op generatie heeft doorverteld. Niet, om te beweren, dat het uiteindelijk allemaal wel goed komt met de wereld en met ons en met God. --- Maar om de wondere macht van het zachte, - van wat TRANEN doen met ons -, als we ze toelaten. Echte tranen!- Niet die van de TV,- en ook niet die uit het “*Stade de France*” van de EK... Echte tranen, over - waar leven vastloopt, of dood bloedt in ons zelf, en in deze wereld... Hoe lang geleden is het niet, vraag ik me af, dat iets me zo nabij is gekomen, --- dat ik iets zo nabij heb LATEN komen, --- dat het tot TRANEN werd...? Ik schrik een beetje over mijzelf... Want – ik moet wel heel lang nadenken...! --- Hoe nabij durven we de ellende te laten komen die ons omgeeft en benauwt? Hier in onze eigen samenleving, of op de straten van Nice deze week nog... of op de straten van Istanboel en Ankara donderdag nacht, of elke dag weer in de talloze en overvolle kampen aan de rand van vesting Europa, < - al lijken die beelden daarvan al sinds enige tijd min of meer uit het nieuws verbannen, meen ik op te merken > Het verhaal van Hanna vertelt ervan, hoe TRANEN ruimte scheppen voor Gods verhaal. - Niet de tranen van zelfmedelijden... - Niet de tranen van het zwelgen in de emotie... maar tranen, die verharding voorkomen zacht maken, en zo de blik vrij maken voor waar het werkelijk om gaat, BUITEN ons zelf en onze kleine o zo grote IKKE... Tranen mogen dan in fysieke zin voor even de blik vertroebelen. Met de ziel weten wij – door de tranen heen – de ander wel beter te zien en te raken, aan te raken, en te beseffen dat wij elkaar, - dat God ons -, nodig heeft om zijn verhaal te schrijven met deze wereld. Ook Jezus heeft dat moedmaak-verhaal van Hanna gekend. En wellicht zal ook hij daarin een spiegel hebben gezien van zijn eigen verdriet en zijn tranen over Jeruzalem,- over die vredeloze “*stad van de vrede*”, - over de ellende van een wereld op hol, en een leven, - zijn leven -, dat mislukt, dat doodbloedt, zo als zo vele levens... Zo in ieder geval vertelt het Lukas, in de blik achteraf op Jezus’ verhaal, door Lukas opgeschreven NA de verwoesting van de stad Jeruzalem... ---Gemeente, de tranen van Hanna en van Jezus zijn bemoediging!- Bemoediging om niet te verstarren voor de ellende, of voor processen en wegen waarvan wij de afloop niet kennen. Het zijn bemoedigingstranen, die de weg openen tot het GEBED, - en tot elkaar, - tot werkelijke ontmoeting van elkaar en van God, aan de tafel van de Heer, WAAR DIE OOK MOGE STAAN..., zonder de storende dikke Ikkes tussen ons in... Ik wens ons er veel van, - van die TRANEN, zichtbare en onzichtbare, van buiten en van binnen... - van de houding van openheid en zachtheid, - en van kwetsbaarheid, die die tranen verzinnebeelden... - En van de open OREN en innerlijke OGEN die deze tranen bewerken. --- Dan komt het wel goed met ons als gemeente, en met Gods verhaal met ons en deze wereld, want: “*God heeft een claim op ons... - God heeft iets met ons voor...*” AMEN